

Statens naturvårdsverks författningssamling

Naturvård

ISSN 0347-5301

Kungörelse om Store Mosse nationalpark;

utfärdad den 24 maj 1982.

SNFS 1982:2
NV:9

Utkom från trycket
den 12 juli 1982

Regeringen har i beslut den 6 maj 1982 anfört följande.

Sedan riksdagen medgett att vissa områden av Store Mosse med Kävsjön i Gnosjö, Vaggeryds och Värnamo kommuner får avsättas till nationalpark uppdrog regeringen den 27 maj 1981 åt Statens naturvårdsverk att till regeringen lämna förslag om de slutliga gränserna för den nya nationalparken och om förvaltningen av nationalparken samt de huvudsakliga föreskrifter som kan visa sig erforderliga för området.

Naturvårdsverket har i skrivelse den 19 april 1982 redovisat sitt uppdrag. Enligt skrivelsen bör nationalparken omfatta mark innanför en gräns som angetts på en till skrivelsen fogad karta. Vissa områden inom gränsen har ännu inte förvärvats av staten.

Regeringen föreskriver att staten nu tillhörig mark inom det område av Store Mosse med Kävsjön som angetts på den av Naturvårdsverket bilagda kartan skall avsättas till nationalpark och benämnas Store Mosse nationalpark. Nationalparkens läge framgår av översiktskarta som bifogas.

Store Mosse nationalpark har till syfte att bevara Sydsveriges största sammanhängande myrområde i väsentligen oförändrat skick, där sjö och myr med växtlighet och djurliv skall få utvecklas fritt.

Nationalparken skall vårdas och förvaltas i överensstämmelse med detta syfte.

Det ankommer på Naturvårdsverket att enligt bestämmelserna i naturvårdsförordningen (1976:484) meddela närmare bestämmelser om förvaltningen av nationalparken och de föreskrifter som är erforderliga för att trygga ändamålet med nationalparken.

Det ankommer vidare på Naturvårdsverket att kungöra detta beslut och till regeringen redovisa när återstående markförvärv inom området slutförts.

Med stöd av regeringens beslut föreskriver Naturvårdsverket följande.

1. Beskrivning av nationalparken

<i>Benämning</i>	Store Mosse nationalpark
<i>Kommun och län</i>	Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo i Jönköpings län
<i>Socknar</i>	Kulltorp, Kävsjö, Åker, Kärda och Värnamo
<i>Fastighetsbeskrivning</i>	Se särskild förteckning, bilaga 1
<i>Lägesbeskrivning</i>	Top kbl 5 D NO och 6 D SO Ek kbl 5 D 9 g, h, 6 D O f, h, i, 1h, i
<i>Tyngdpunktskoordinater</i>	6353/1388
<i>Gränser</i>	Nationalparkens gränser finns markerade på utdrag ur fastighetskartan, förminskad till 1:20 000, förvarad hos Naturvårdsverket. Gränserna framgår också av markering på bifogade översiktskarta, bilaga 2.
<i>Area</i>	7 750 ha, därav landarea 7 500 ha.

1.1 Beskrivning

Store Mosse är Sydsveriges största sammanhängande myrområde. Det är en representativ naturtyp för inre Småland. Nationalparken ligger till största delen inom Storåns nederbördsområde och avvattnas till Bolmen. Myren består av flera högmossar medan andelen kärr är ringa. Stora partier av myren är trädlös. Mot kanterna, intill fastmarksöar och kärrdrag finns det gles tallskog.

Fastmarksöarna är av tre slag, dels system med vindformade sandryggar (rocknar), dels moränöar och dels öar dominerade av kalt berg. De torra sandryggarna är be vuxna med tallskog.

Kävsjön är nationalparkens enda större kvarvarande sjö. Den är avsänkt och endast ca två meter djup. Horssjön och Häradsösjön är så kraftigt avsänkta och igenväxta att vattenytor saknas utom vid högvatten.

Jordbruk har tidigare bedrivits på Lövö och Södra Svänö. Odlingslandskapet har restaurerats och hävdas genom kreatursbete. Betesförsök pågår på iståndsatta strandängar intill Kävsjön. Vid Södra Svänö finns ett järnåldersgravfält.

Torvtäkt har bedrivits på åtskilliga platser inom nationalparken. Utöver småtäkter för husbehov förekom täkt i industriell omfattning utmed järnvägen. Fortfarande bryts torvströ för husbehov på några ställen.

Biotoprikedomen är stor, växtligheten omväxlande och delvis rik. Speciellt fågellivet är förhållandevis rikt med flera inslag av nordliga arter. Kävsjön har varit känd som både häcknings- och rastlokal sedan slutet på 1800-talet.

Nationalparken erbjuder många möjligheter till naturupplevelser och friluftsliv, vilket med åren utnyttjats av allt fler. Med sitt läge nära Europaväg 4 är den lätt att nå.

Nationalparken är redovisad som område av riksintresse såväl för vetenskaplig naturvård som för friluftsliv. Den ingår som område nr 7 på Sveriges lista över våtmarker av internationell betydelse (CW-listan i våtmarkskonventionen).

2. Föreskrifter för nationalparken enligt 5 § andra stycket naturvårdslagen och 6 § andra stycket naturvårdsförordningen

A. Föreskrifter angående förfogandet

Utöver förbud och föreskrifter i lagar, och andra författningar skall förbud gälla att

- bedriva täktverksamhet (undantag: två medgivna husbehovstäkter av torv)
- dikesrensa
- dika, dämna, muddra, schakta, borra, utfylla, tippa eller spränga (undantag: vad som erfordras för normalt underhåll av befintliga vägar och järnväg)
- anordna upplag
- dra fram mark- eller luftledning
- anlägga väg
- uppföra helt ny byggnad
- avverka eller utföra annan skogsvårdande åtgärd
- använda bekämpningsmedel eller tillföra växtnäringssämnen
- kalka
- bedriva militär övningsverksamhet
- jaga
- fiska (undantag: vinterfiske får enligt servitutsavtal med vissa tidigare fastighetsägare inom området ske i begränsad omfattning i Kävsjön under tiden 1 oktober till 28 februari)
- inplantera djur- och växtarter.

Ovanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder för åtgärder enligt fastställd skötselplan.

B. Föreskrifter för allmänheten

Utöver förbud och föreskrifter i lagar och andra författningar skall förbud gälla att

- under tiden 1 mars-30 september beträda Kävsjön och dess närmaste omgivning enligt särskild markering på karta och i terrängen (se bilaga 2)
- under tiden 1 april-15 juli beträda område norr om Herrestadssjön enligt särskild markering på karta och i terrängen (se bilaga 2)
- göra upp eld annat än på särskilt anvisade platser
- ställa upp hus- eller släpvagn över natt
- tälta eller uppföra vindskydd, koja, gömsle eller liknande anordning
- landa med luftfarkost
- framföra snöskoter
- framföra medhavd båt, kanot eller liknande farkost
- förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning
- medvetet störa djurlivet
- medföra ej kopplad hund
- rida
- anordna orienteringskontroller eller snitslade spår
- plocka blommor, mossor eller lavar, samt gräva upp växter
- utan Naturvårdsverkets tillstånd företa vetenskapliga undersökningar.

3. Föreskrifter angående naturvårdsförvaltningen enligt 5 och 6 §§ naturvårdsförordningen

A. Syftet med förvaltningen

Nationalparken skall förvaltas så att mark, vatten, vegetation och djurliv i princip lämnas till fri utveckling. Den skall genom lämpliga åtgärder göras tillgänglig för allmänheten särskilt inom sevärda eller attraktiva partier under förutsättning att väsentliga naturvärden inte skadas. Härigenom åsyftas en sådan indelning av nationalparken att för slitage och störningar känsliga delområden bevaras opåverkade samtidigt som övriga delar görs mer tillgängliga för allmänheten. Inom ramen för syftet får nationalparken nyttjas för forskning och undervisning.

B. Skötselplan

För nationalparken gäller en skötselplan som fastställs i särskild ordning.

C. Utmärkning

Nationalparken skall utmärkas enligt Svensk Standard och Naturvårdsverkets anvisningar.

D. Naturvårdsförvaltare

Efter samråd med länsstyrelsen utser naturvårdsverket Domänverket till naturvårdsförvaltare av nationalparken.

Denna kungörelse träder i kraft två veckor efter den dag då kungörelsen enligt uppgift på den utkommit från trycket.

STATENS NATURVÅRDSVERK

VALFRID PAULSSON

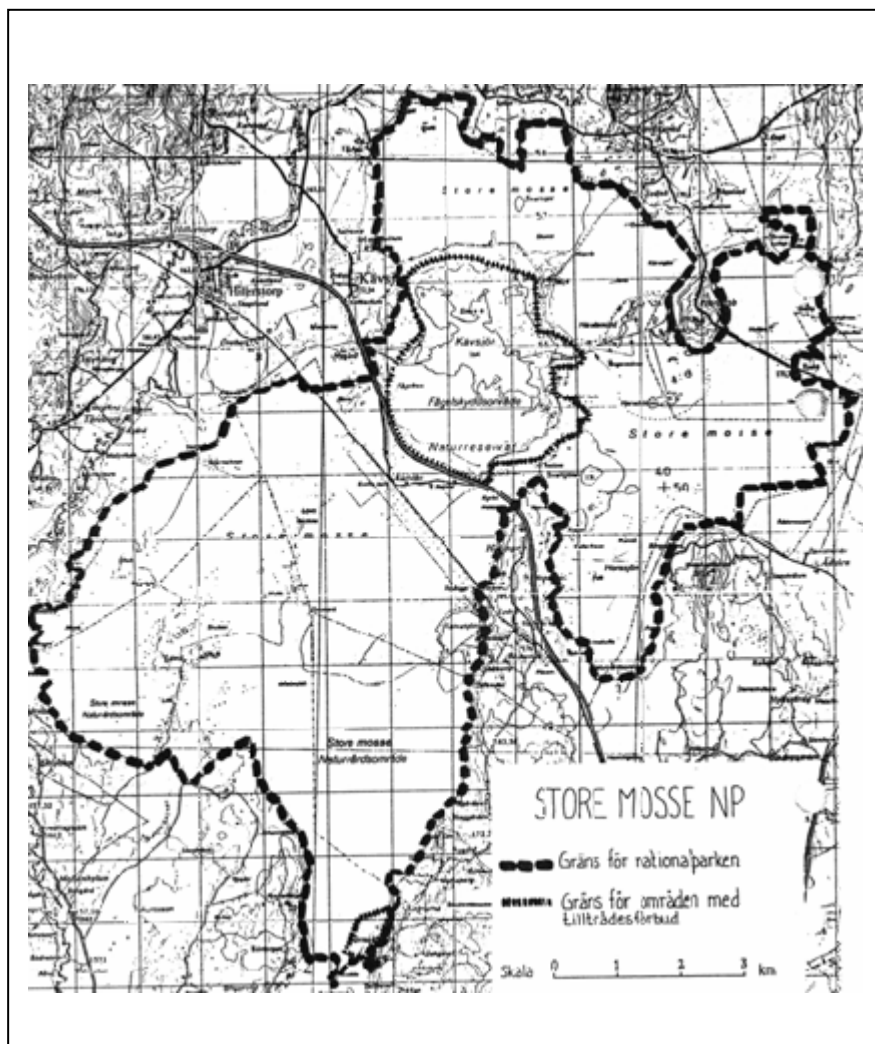
Gunnar Rasmusson
(Naturvårdsbyrån)

Statens fastigheter inom Store Mosse nationalpark i Jönköpings län

Fastigheter	Naturvårdsfonden = x	Statens vägverk = x x	Statens järnvägar = x x x
<i>Kärda sn, Värnamo kn</i>			
Herrestad 1:63	X		
Herrestad 1:182	X		
Herrestad 1:208	X		
Hörda 1:36	X		
<i>Värnamo sn, Värnamo kn</i>			
Maramö 1:8	X		
Maramö Börjagård 1:13	X		
Vällersten Jonsingsgård 4:12	X		
<i>Kulltorp sn, Gnosjö kn</i>			
Aggarp 1:10	X		
Högshult 1:12	X		
Tyngel Lillegård 2:10	X		
Tyngel Norrgård 4:6	X		
Tyngel Gåsagård 5:5	X		
Tyngel Gåsagård 5:6	X		
Törestorp Östergård 2:16	X		
<i>Kävsjö sn, Gnosjö kn</i>			
Hillerstorp Hoffmansgård 3:101	X		
Hädinge 6:2	X		
Hädinge 10:3	X		
Karsö 1:2	X		
Kävsjö Stom 3:10	X		
Stråkeved 1:21	X		
Stråkeved 1:41	X		
Svänö 1:18	X		
Uppebo 1:8	X		
Uppebo 1:9	X		
Hädinge Mellangård 3:21	x x		
Hillerstorp 4:231	x x x		
<i>Åkers sn, Vaggeryds kn</i>			
Häradsö 1:6	X		
Nässja Södergård 2:7	X		
Nässja Södergård 2:8	X		

Enskild mark inom gränsmarkeringen på kartan, bilaga 2.

Hädinge 2:1, 2:7, 10:3, S:11 och S:14	Fastighetsreglering pågår
Maramö 1:13, 5:2 och 5:4	Fastighetsreglering pågår
Herrestad 1:30 och 1:182	Fastighetsreglering pågår
Häradsö S:2, vissa andelar	Fastighetsreglering pågår

Godkänd ur sekretessynpunkt för spridning.
Lantmäteriverket 1982-06-14.